

Rapport om lärande och pedagogik på museer i Finland 2012

The Nordic Centre of Heritage Learning and Creativity AB (NCK) is a Nordic-Baltic centre for learning through cultural heritage, located in Östersund, Sweden.

The preparation of this report was co-financed through a grant from Kulturkontakt Nord. It is a result of a survey being conducted by NCK in collaboration with the Finnish Museums Association. This report was written by Henrik Zipsane, Malin Wolczynska, Sara Grut on behalf of NCK.

The contents of this report reflect the views of the author who is responsible for the facts and the accuracy of the data presented herein.

**NORDIC-BALTIC
MOBILITY
PROGRAMME**

Culture

**SUOMEN MUSEOLIITTO
FINLANDS MUSEIFÖRBUND
FINNISH MUSEUMS ASSOCIATION**

- 1. Sammanfattning**
- 2. Bakgrund**
- 3. Vilka deltog i undersökningen?**
- 4. Hur ser museerna på lärande och pedagogik?**
- 5. Vilka målgrupper är prioriterade och hur görs prioriteringar på museerna?**
- 6. Vilken utbildningsbakgrund har museets personal?**
- 7. Finns det behov och vilja för fortbildning?**
- 8. Hur kan Finlands Museiförbund gå vidare?**
- 9. Bilagor: Brev till enkäten, Enkät på svenska, Enkät på engelska**

1. Sammanfattning

Finska museer är starkt engagerade för lärande men man bör komma ihåg att det förmodligen finns lika många bilder av lärande som det finns museer. Detta är en viktig aspekt att ha med sig i redovisningen av museernas svar på denna enkät – det finns inga svar som är rätt eller fel!

Med detta sagt så kan det konstateras att undersökningen ändå ger oss en dagsaktuell bild av museipedagogikens ställning på museerna i Finland.

Utifrån resultatet kan följande tydliga tendenser särskiljas.

1. För det första väljer cirka hälften av museerna den bredaste definitionen av begreppet lärande och menar, som en konsekvens därav, att det breda lärandet också är själva målet med museernas arbete. Nästan en tredjedel av museerna väljer att se på lärande som ett sätt för museet att nå ut med kunskap och nästan hälften detta som målet med museets verksamhet. Den här uppdelningen blir än tydligare när man differentierar mellan större och mindre museer. De större, som kan sägas vara närmare den statliga (och europeiska) politiken, väljer den bredare definitionen medan de mindre museerna, som förmodligen är friare och inte lika beroende av statliga anslag eller direktiv, väljer den smalare. De större museernas relation till staten och beroende av kulturpolitiken spelar förmodligen också roll för den närmast ensidiga fokuseringen på barn och unga som målgrupper för verksamheten. I jämförelse tvingas de mindre museer förmodligen i högre grad rikta uppmärksamheten mot hur finansieringsmöjligheterna ser ut och anpassa valet av målgrupper därefter. Oavsett detta blir resultatet dock att Finland har två nästan lika stora grupper av museer som ser grundläggande olika på sitt uppdrag i relation till pedagogik och lärande. Detta skapar självklart en särskild utmaning om det samtidigt är önskvärt att samverka om dessa frågor.

2. För det andra visar resultatet av enkäten att det finns ett tydligt glapp mellan ord och handling när gäller den vikt museerna tillmäter lärande och den formella pedagogiska kompetens som museernas personal besitter. Tre av fyra som är sysselsatta med konkret lärandeverksamhet på museerna saknar i stort sett formell pedagogisk kompetens. Det är i detta sammanhang också symptomatiskt att kompetensbakgrunden är i stort sett densamma för personal som arbetar med skolan och gymnasiet och personal som arbetar med till exempel vuxnas lärande. Om museerna ska vara trovärdiga i sin argumentation för lärandefrågor måste detta förhållande ses över.

3. För det tredje är det helt uppenbart att de museichefer som besvarat enkäten anser att där finns ett stort behov för kompetensutveckling. Mer än 90 procent av museerna uttrycker en sådan åsikt.

4. För det fjärde uttrycker nästan 90 procent att de gärna ser att Finlands Museiförbund tillsammans med andra tar sig an utmaningen med kompetensutveckling.

2. Bakgrund

Nordiskt centrum för kulturarvspedagogik (NCK) genomförde under 2011 en undersökning av museernas arbete med pedagogik och lärande i Sverige. Undersökningen genomfördes för och i samarbete med Riksförbundet Sveriges Museer. Undersökningens resultat var på flera sätt en överraskning och är bakgrunden för att NCK har tagit kontakt med andra nordiska och baltiska museisammanslutningar för att eventuellt genomföra motsvarande undersökningar i respektive land.

Efter Sverige är Finland först ut och NCK har under hösten 2012 i nära samarbete med Finlands Museiförbund genomfört den undersökning som här redovisas.

Föreliggande rapport avser att ge en första fingervisning om situationen på det undersökta området. Tanken är att rapporten ska ge Finlands Museiförbund ett underlag för att diskutera insatser på området. Förhoppningsvis kan den också utgöra ett bidrag till den politiska diskussionen om museernas roll och möjligheter i samhället. Det finns nämligen ingen tvekan om att vi alla i museisektorn vet och känner att lärandet eller pedagogiken på våra museer är viktigt, men om vi ska kunna utveckla diskussionen och området kvalitativt, behövs mer kunskap om utgångsläget. Den här rapporten ska ses som ett första steg i denna riktning.

I början av september 2012 skickades en enkät ut till samtliga medlemmar i Finlands Museiförbund. Brevet var riktat till museernas chefer eftersom vi ville försäkra oss om att svaren speglade institutionernas – alltså medlemmarnas – perspektiv.

Undersökningen har genomförts av Malin Wolczynska, Sara Grut och Henrik Zipsane för NCK.

Sammanfattningen och rekommendationerna för Finlands Museiförbund har tagits fram och diskuterats med museiförbundets företrädare.

3. Vilka deltog i undersökningen?

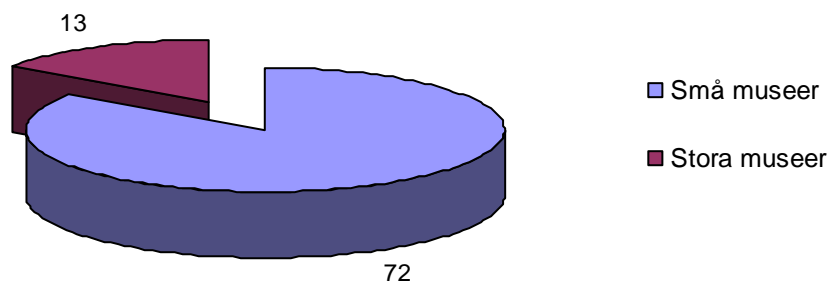
Finlands Museiförbund har 200 medlemmar. Enkäten skickades ut 175 st via post samtidigt som den även tillgängliggjordes via Museiförbundets hemsida. Medlemmarna kunde svara elektroniskt eller med vanlig post (ett frankerat kuvert skickades till samtliga mottagare av enkäten). Den 1 december 2012 – fyra veckor efter annonserad deadline - hade 85 svar inkommit. Lite färre än hälften av museiförbundets medlemmar, 48,6 procent, deltog således i undersökningen.

En kopia av enkäten och det brev som skickades ut till medlemmarna, biläggs denna rapport. Redovisningen av resultatet följer dock inte enkätens upplägg. Här redovisas istället först de svarande museernas institutionella och organisatoriska förutsättningar.

I enkäten ombads museerna att karaktärisera sig själva utifrån olika kriterier. Fråga 10 handlade om museernas storlek, mätt i antalet årsverken.

Av de svarande museerna har 72 upp till 25 anställda. För enkelhets skull kommer dessa fortsättningsvis att benämnas ”små” museer. Andelen museer med fler än 25 anställda uppgick till 13. Dessa kommer följaktligen att benämnas ”stora” museer.

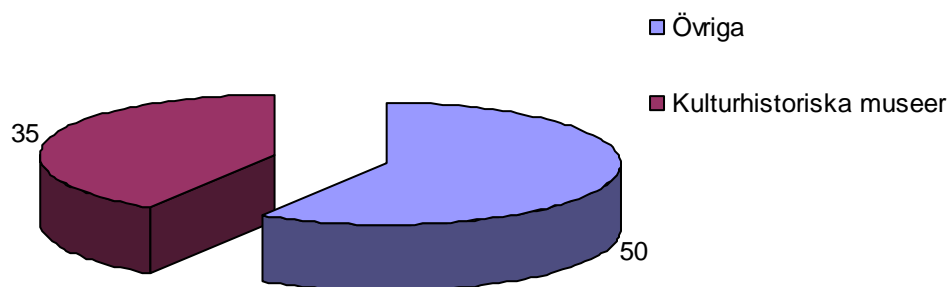
Diagram 1. Antal små respektive stora museer i enkätundersökningen. (Fråga 10)

Bland de större museerna har 5 mellan 26 och 50 årsverken, 3 har mellan 51 och 75 årsverken, 2 har mellan 76 och 100. I intervallet 101 eller fler årsverken återfinns, slutligen, 3 av de svarande medlemsmuseerna.

De kulturhistoriska museerna dominerar svagt bland de svarande som största enskilda gruppering: 35 museer karaktäriserar sig som kulturhistoriska.

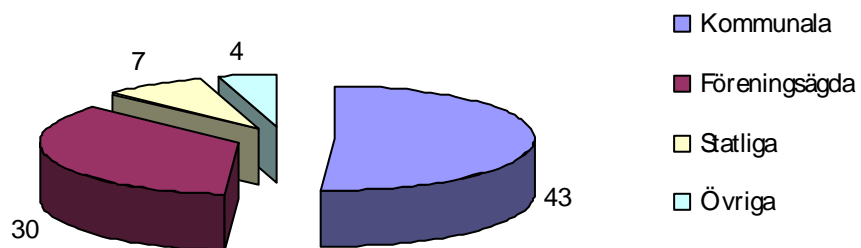
Diagram 2. Antal kulturhistoriska respektive övriga museer i enkätundersökningen. (Fråga 10)

Bland de övriga 50 museerna, är 20 konstmuseer, 22 specialmuseer, 2 naturhistoriska museer samt 6 museer var kombinationer av de övriga typerna.

Organisatoriskt karakteriserar de svarande museer sig på följande sätt:

Diagram 3. Museerna i enkätundersökningen redovisade efter organisatorisk tillhörighet (Fråga 10)

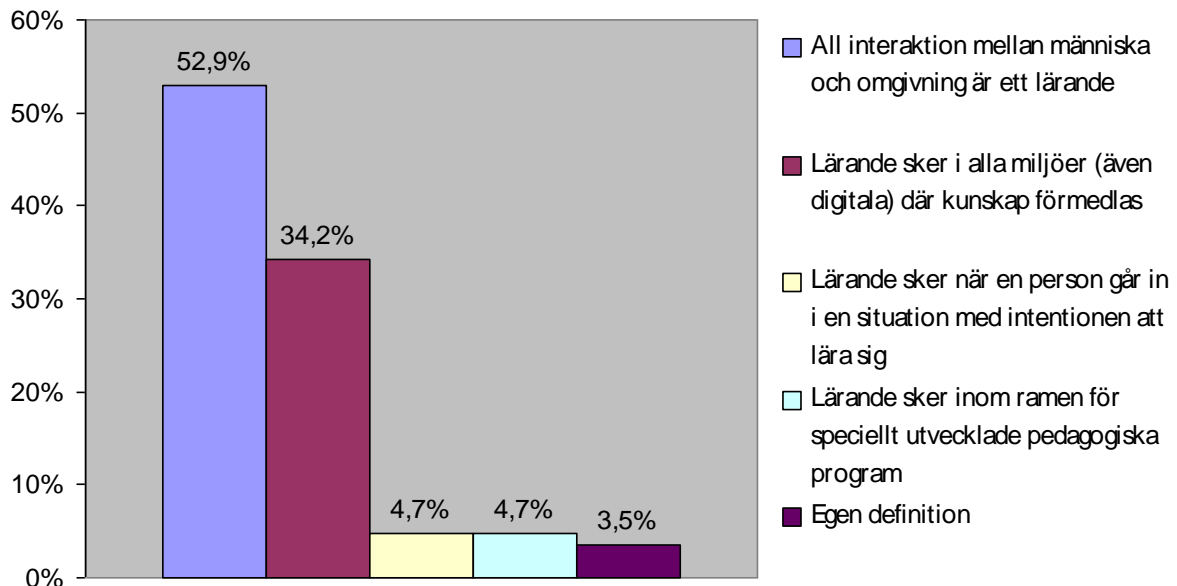

Summan av dessa – 84 – visar att ett av de svarande museerna har placerat in sig själv i flera av de olika organisatoriska kategorierna och är därför inte medtagen här. Bland de fyra med en annan organisering finns universitetsmuseerna.

4. Hur ser museerna på lärande och pedagogik?

När museerna i Finland ska välja en – och bara en – definition på lärande finns det två definitioner som dominerar bilden.

Diagram 4. Vilken definition av lärande uppfattar du som mest korrekt?(Fråga 1)

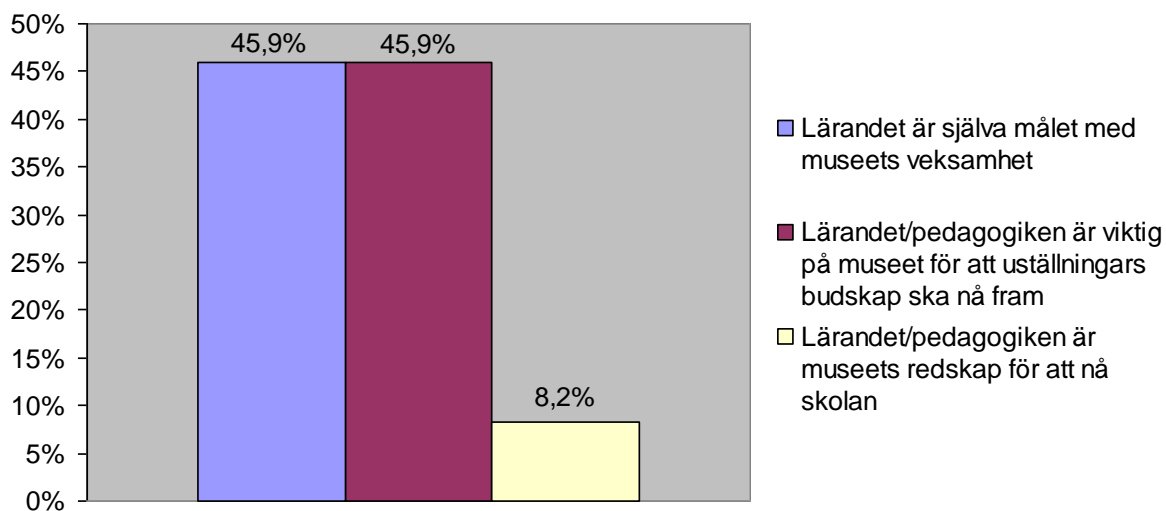
Som Diagram 4 visar går en tydlig skiljelinje mellan att se interaktionen i sig eller förmedlingen av kunskap, som det centrala i lärande. Om man i tolkningen av svaren dessutom tar hänsyn till museernas storlek och inriktning, framstår det som om storleken på museet, snarare än dess inriktning har betydelse för perspektivet på lärande.

Bland stora museer anser 46,1 procent att interaktionen i sig är central för lärande medan 30,8 procent framhåller kunskapsförmedlingen som det centrala. Bland små museer är det fler – 54,2 procent, som fokuserar på interaktionen medan 34,7 procent fokuserar på själva kunskapsförmedlingen. Däremot tycks perspektiven på lärande inte skilja sig nämnvärt åt när kulturhistoriska museer, konstmuseer, naturvetenskapliga museer och specialmuseer, jämförs.

När museerna tillfrågas om lärandets eller pedagogikens roll fördelar sig svaren på ett sätt som tydligen delar museerna än tydligare än de svar som redovisades i Diagram 4. Två lika stora grupper av museer ser lärandet som det överordnade målet med museets verksamhet, eller känner sig mer hemma med att säga att lärande och pedagogik är nödvändigt för att förmedla utställningars budskap eller för att nå skolan.

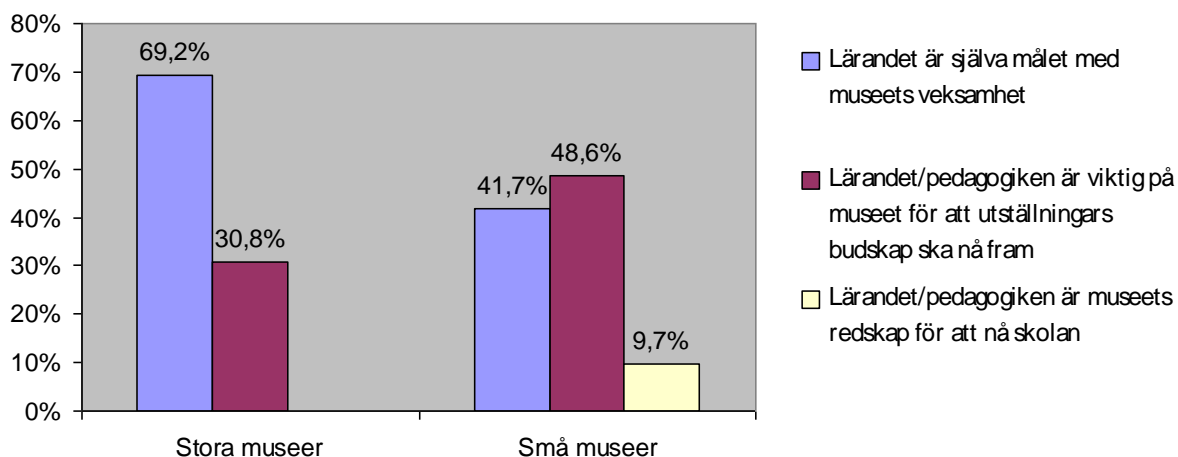

Diagram 5 a. Vilken av följande meningar känns mest korrekt för dig? (Fråga 3)

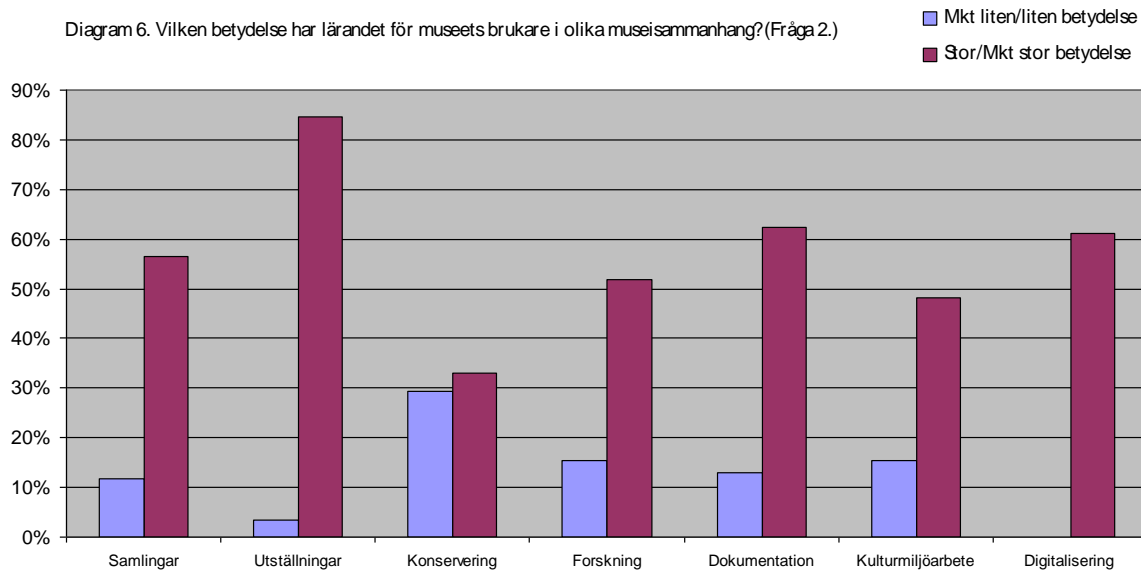
När man delar upp museerna i stora respektive små framträder en annorlunda bild än ovanstående. De stora museerna är, i förhållande till de små, betydligt mer benägna att se lärandet som målet med museets verksamhet. De små museerna framhåller, i större utsträckning än de stora, lärandet/pedagogikens betydelse för att nå fram med utställningars budskap.

Diagram 5 b. Vilken av följande meningar känns mest korrekt för dig?(Fråga 3)

När museerna tillfrågas om hur mycket lärandet spelar in i olika typiska arbetsområden på museet är det ingen överraskning att fler än 80 procent svarar att lärandet har stor eller mycket stor betydelse i museets arbete med utställningar. I sammanhanget är det kanske mer överraskande att omkring 60 procent av museerna menar att lärandet har stor eller mycket stor betydelse för övriga arbetsområden så som samlingar, dokumentation, forskning, kulturmiljö och digitalisering, men bara i mindre utsträckning för arbetet med konservering.

Diagram 6. Vilken betydelse har lärandet för museets brukare i olika museisammanhang? (Fråga 2.)

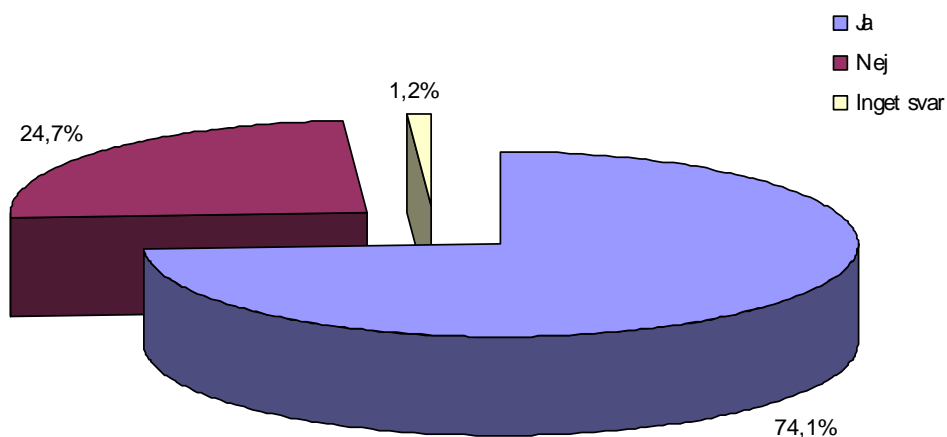
Att museerna anser att lärandet har relativt stor betydelse för snart sagt alla delar av museiverksamheten speglar förmodligen att man ser alla – eller nästan alla – delar av verksamheten som förutsättningar för museets potential eller kapacitet för lärande.

5. Vilka målgrupper är prioriterade och hur görs prioriteringar på museerna?

Museerna i Finland verkar mycket fokuserade på det formella utbildningssystemet och då särskilt grundskolan som 71 procent av museerna har som högsta prioriterade målgrupp. Hela 49 procent av museerna har förskolan som högt prioriterad och 39% har gymnasiet som en huvudmålgrupp. Yrkesutbildning, vuxnas lärande och seniorer verkar jämförelsevis inte vara högt prioriterade.

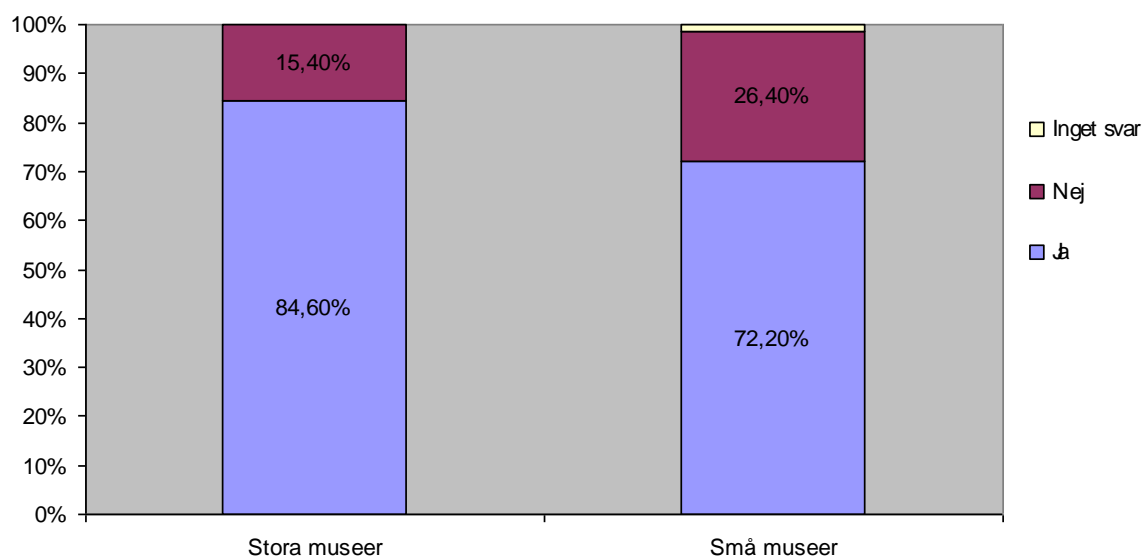
Diagram 7 visar att närmare tre av fyra museer som deltog i undersökningen har lärandet eller pedagogiken med explicit i styrdokumentet. Vi kan med andra ord sluta oss till att lärandet på de allra flesta museer är ett särskilt prioriterat uppdrag.

Diagram 7. Finns lärandet eller pedagogiken med explicit i museets viktigaste styrdokument? (Fråga 5)

Om museerna jämförs inbördes visar sig dock vissa skillnader. Det verkar som att storleken på museet har betydelse för hur styrdokumenterna är utformade med avseende på pedagogik och lärande. Som Diagram 8 visar har nästan 85 procent av de stora museerna svarat "ja" på frågan om lärandet och pedagogiken finns med i museets viktigaste styrdokument. Motsvarande siffra för de mindre museerna ligger på drygt 72 procent.

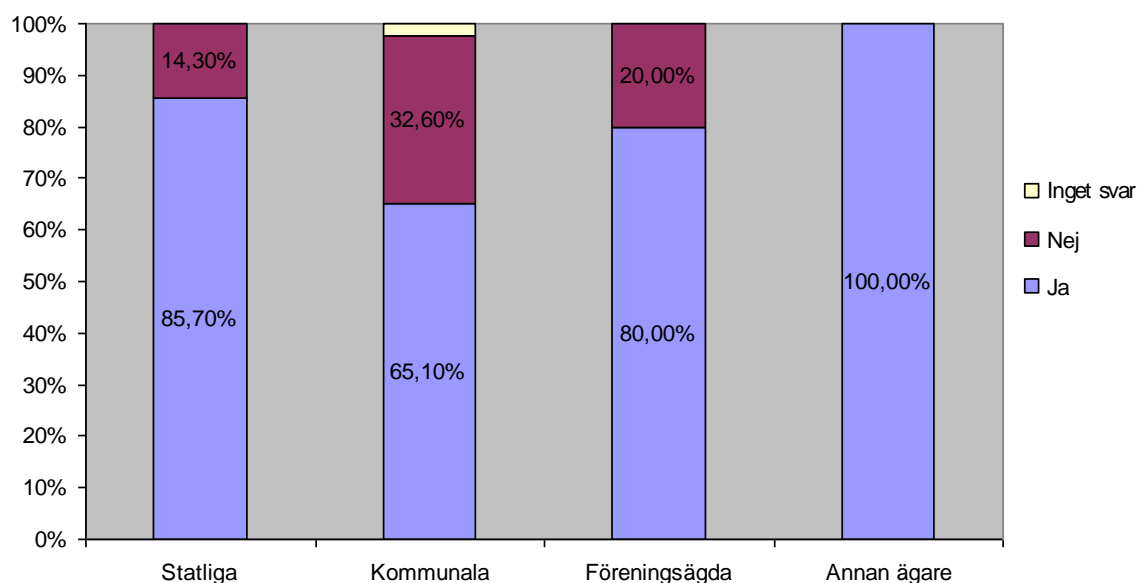
Diagram 8. Finns lärandet eller pedagogiken med explicit i museets viktigaste styrdokument? Svar fördelade på stora respektive små museer. (Fråga 5)

En närliggande förklaring till detta finner vi möjligen i den statliga kulturpolitiken, där man – som i övriga Norden sedan 1970-talet - har utpekat barn och unga som särskilt prioriterade och det är gammal kunskap att det behövs ett lärande eller ett pedagogiskt perspektiv för att nå prioriterade målgrupper. De större museerna *kan* vara mer benägna att fungera som kulturpolitiska redskap än mindre museer.

Diagram 9, där museernas svar redovisas utifrån organisatorisk tillhörighet stärker ovanstående förklaringsmodell.

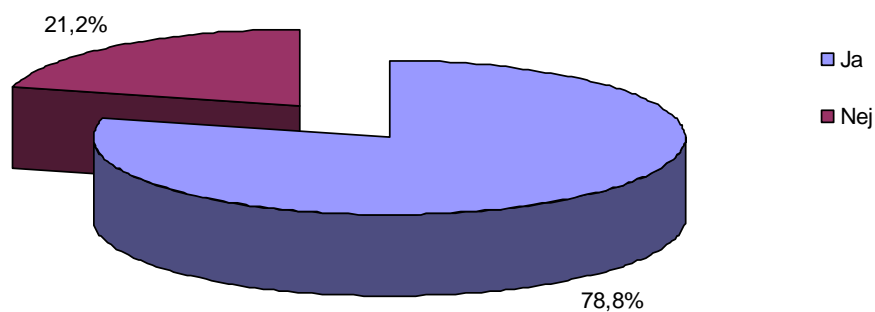
Diagram 9. Finns lärandet eller pedagogiken med explicit i museets viktigaste styrdokument? Svar fördelade på olika typer av museer. (Fråga 5)

Det framgår av ovan redovisade svar att särskilt statliga – men också föreningsägda och till exempel universitetsägda museer är mer benägna än kommunala museer att slå fast museernas lärande eller pedagogiska roll genom att skriva in det i styrdokumenterna. Detta speglar i viss mån att det är bland de små museerna de kommunalt ägda dominerar.

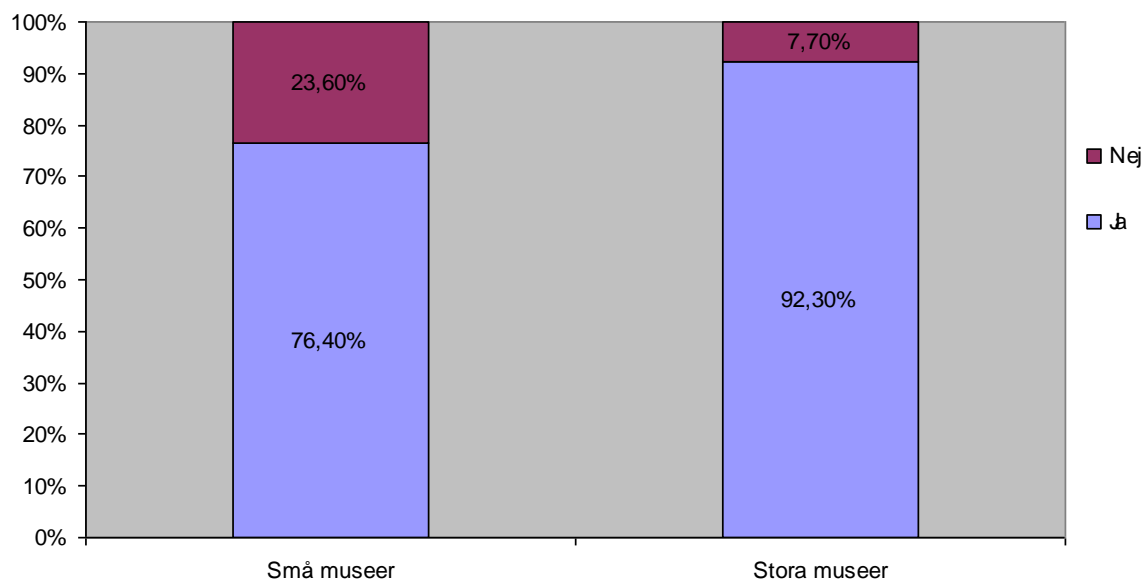
Som en följdfråga vill vi även veta om det finns andra målgrupper än barn och unga utpekade för museets lärande och/eller pedagogiska verksamhet.

Diagram 10. Finns andra målgrupper än barn och unga utpekade för museets lärande och/eller pedagogiska verksamhet? (Fråga 6)

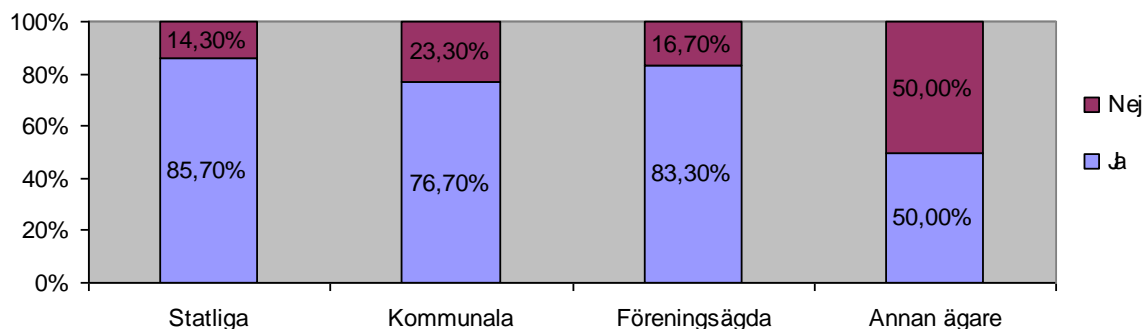
Det framgår av Diagram 10 att en klar majoritet av museerna har andra målgrupper för den pedagogiska/lärande verksamheten än barn och unga. Finns det då några skillnader mellan museer av olika storlek och med olika organisatorisk struktur? När små och stora museer jämförs blottläggs betydande skillnader.

Diagram 11. Finns andra målgrupper än barn och unga utpekade för museets lärande och/eller pedagogiska verksamhet?(Fråga 6)

Det är alltså något vanligare bland mindre museer att man har andra målgrupper utpekade än barn och unga. Om vi återigen ser till museernas organisatoriska struktur kan vi ana möjliga anledningar till detta.

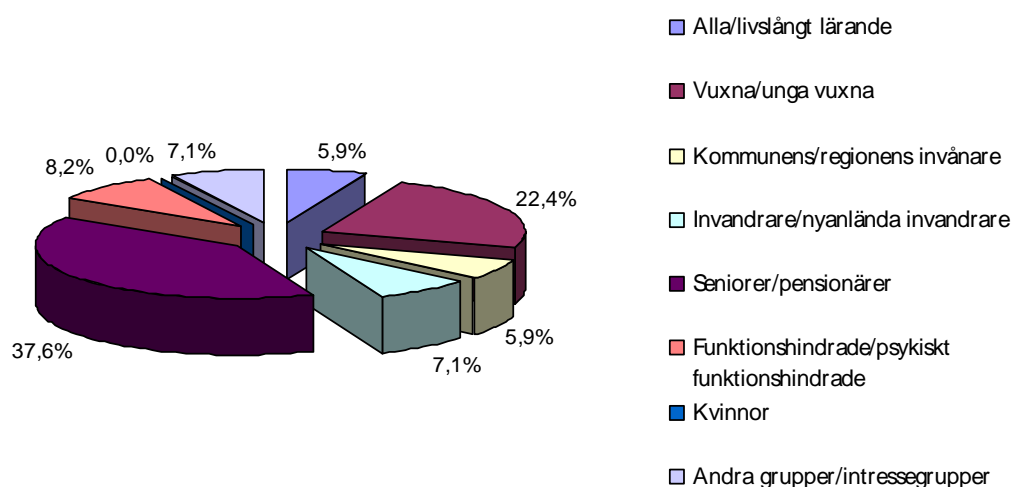
Diagram 12. Finns andra målgrupper än barn och unga utpekade för museets lärande och/eller pedagogiska verksamhet?(Fråga 6)

Bland museer som i en eller annan omfattning riktar sig mot andra målgrupper än barn och unga märks särskilt statliga museer och föreningsägda. Att de kommunala museerna är något mindre benägna att svara ja på denna fråga kan mycket väl hänga ihop med att kommunerna också är dominerande som huvudmän för skolan. Det är så att säga naturligt för ett kommunalt museum att vara extra mycket inriktade på barn och unga. Att museerna med annan organisatorisk hemvist skiljer sig så markant förklaras förmodligen genom att de universitetsägda museerna har studenterna som en huvudmålgrupp per tradition och ser studenterna som vuxna. I undersökningen är dessa museer dock så få, att man generellt inte kan lägga större vikt på den procentuella fördelningen inom denna grupp.

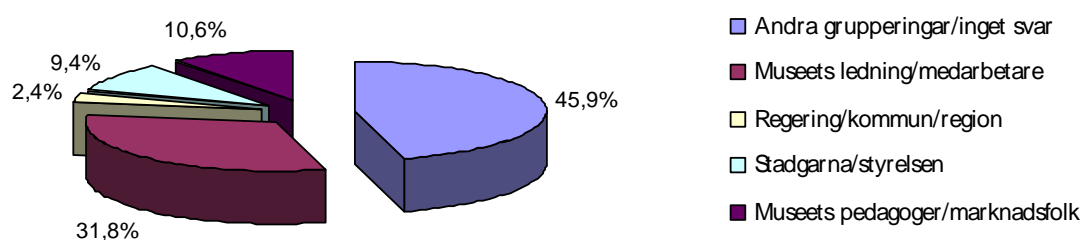
När museerna i en följdfråga ges tillfälle att utveckla vilka de andra målgrupperna är, fås de svar som redovisas i Diagram 13.

Diagram 13. Fördelning av övriga målgrupper som utpekats för museets lärande och/eller pedagogiska verksamhet (Fråga 6)

Nästan 60 % av de museer som har andra utpekade målgrupper än barn och unga uppger att de har unga vuxna/vuxna eller seniorer/pensionärer som utpekad målgrupp. Det bör också uppmärksammas att relativt få – nämligen knappt 6 procent - har lokalsamhällets, kommunens eller regionens invånare som särskilt prioriterad målgrupp. Det är märkvärdigt att museernas kommunala eller regionala ägare därmed inte genom detta greppet använder "sina" museer för egna invånare.

Diagram 14. Vem har utpekat andra målgrupper än barn och unga?(Fråga 6)

Bara lite under 10 procent av de svarande uppger att museets ytterst styrande organ fattat beslut kring vilka målgrupper museet ska arbeta med och lite över 30 procent svarar att museet självt – dess ledning och/eller medarbetare – tagit dessa beslut.

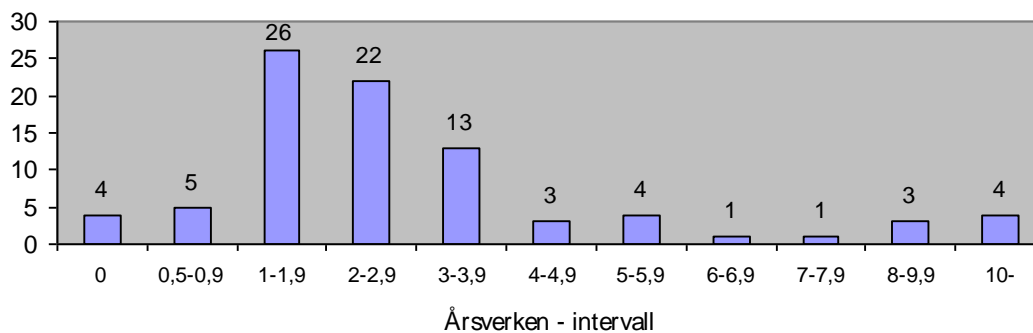
Samtidigt finns här anledning att förhålla sig extra källkritisk. Svaren kan tänkas spegla vem som har tagit initiativet, i stället för vem som har beslutat att museet ska uppmärksamma olika målgrupper. Dessutom har nästan hälften av museerna inte svarat på denna fråga. En slutsats kan mycket väl vara att det är oklart hur och av

vem målgrupper utpekats. Museerna har ofta ett så nära samspel mellan medarbetare, ledning och styrande organ att det inte är klart vem som tar initiativ och vem som beslutar.

6. Vilken utbildningsbakgrund har museets personal?

Museernas förutsättningar för det pedagogiska arbetet ser väldigt olika ut. Det vanligaste är att museerna har mellan 3 och 5 medarbetare (Diagram 15) som helt eller delvis är sysselsatta med pedagogiskt arbete och möter besökare ansikte mot ansikte. På frågan om hur många årsverken på museet som jobbar med lärande/pedagogisk verksamhet och träffar besökare/brukare ansikte mot ansikte fördelade sig svaren således på följande sätt.

Diagram 15. Hur många årsverken på museet jobbar med lärande/pedagogisk verksamhet (och träffar besökare ansikte mot ansikte)? (Fråga 10)

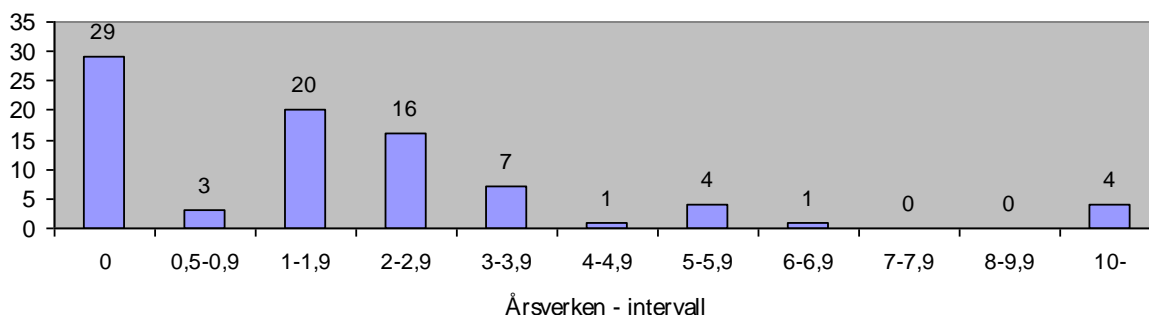

Om man ställer dessa svar i relation till museernas storlek blir resultatet föga överraskande att ju större museum desto fler medarbetare som arbetar med pedagogik eller lärande.

Vi frågade också museerna om hur många årsverken som jobbar heltid med lärande/pedagogik i övrigt – alltså inte möter besökaren ansikte mot ansikte (Diagram 16). Som exempel nämnde vi rådgivning och webbpedagogik. Däremot var tanken inte att man skulle räkna in "förutsättningsarbete" så som digitalisering, registrering eller liknande.

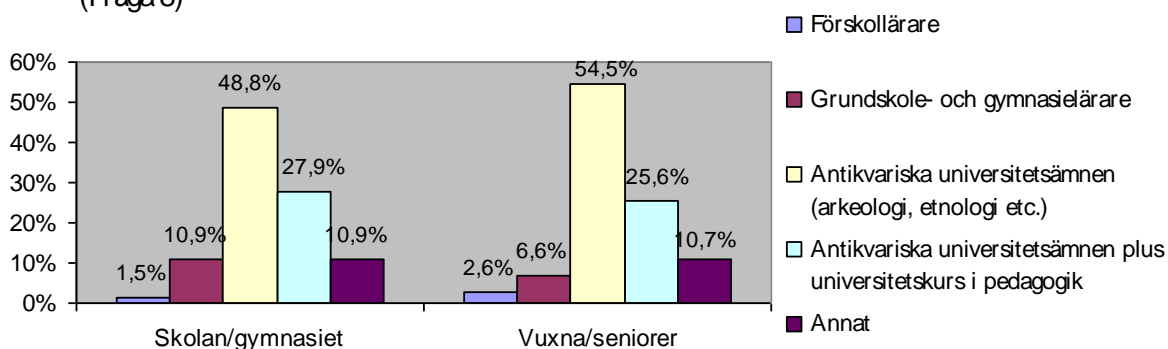
Diagram 16. Hur många årsverken på museet jobbar heltid med lärande/pedagogiks verksamhet i övrigt? (Fråga 10)

När det gäller övrig pedagogisk verksamhet förefaller det som om museerna i allmänhet använder 3-4 årsverken till denna, men samtidigt har en stor grupp museer inga resurser alls till denna verksamhet.

En annan fråga rörde museimedarbetarnas utbildningsbakgrund. Utifrån svaren kan man enkelt konstatera att utbildningsbakgrunden för medarbetare som arbetar med pedagogik och lärande är bred. Här ville vi också se om det fanns några skillnader i utbildningsbakgrund för pedagoger som arbetade med olika målgrupper på museet. De två målgrupper vi frågade om var skolan och gymnasiet respektive vuxna och seniorer. I Diagram 17 redovisas resultatet.

Diagram 17. Vilken utbildning har den personal på ditt museum som genomför pedagogisk verksamhet för skolan/gymnasiet respektive vuxna seniorer? (Fråga 8)

Av diagrammet framgår att skillnaderna i utbildningsbakgrund för personal som arbetar med formellt lärande (vanligen skola och gymnasium) och informellt lärande (vanligen vuxna och seniorer), är i stort sett obefintliga. Möjligen speglar resultatet att museerna i stort inte differentierar mellan formellt och informellt lärande – vilket, om detta antagande är korrekt, ett område som förtjänar mer djupgående undersökningar. Av diagrammet framgår också att mellan 75 procent och 80 procent av medarbetare som arbetar med pedagogisk verksamhet framförallt är ämnesmässigt musealt utbildade och att endast en del av dem har pedagogisk utbildning. Man kan också konstatera att en ej oansenlig del av medarbetarna som

genomför pedagogisk verksamhet har en helt annan utbildningsbakgrund än de ovan redovisade. Följande utbildningsmässiga bakgrunder nämns fler gånger:

Under ”annat” hittar man:

- teaterpedagog/dramapedagog
- teatervetenskap
- guideutbildning
- bildkonstnär
- skådespelare
- hantverkare
- textilkonstnär
- museolog

En del av dessa utbildningsbakgrunder ska ses i sammanhang av att många specialmuseer har behov av personal med specialkompetenser som inom dessa museer är helt jämförbara med dem i en traditionell antikvarisk utbildning (arkeologi, etnologi, konstvetenskap, historia). Med andra ord förstärker det intrycket att ämnesmässig (utbildningsmässig) kompetens värderas högre än pedagogisk (utbildningsmässig) kompetens.

7. Finns det behov och vilja för fortbildning?

I fråga 9 fick museerna svara på frågor som rör behovet av pedagogisk fortbildning. Diagram 18 visar att i stort sett alla museer som deltog i undersökningen anser att en särskild fortbildning för museipedagoger vore önskvärd. En majoritet av de tillfrågade, 51,8 procent anser vidare att en sådan utbildning ska vara av formell karaktär med möjlighet att ta universitetspoäng medan 30,6 procent anser att detta inte är så viktigt. Så många som 54,1 procent anser att ökad kunskap om pedagogisk teori vore angeläget och hela 72,9 procent menar personalen behöver ökad kunskap om skolans verksamhet.

Diagram 18. Anser du att det finns behov för särskild fortbildning för museipedagoger?(Fråga 9)

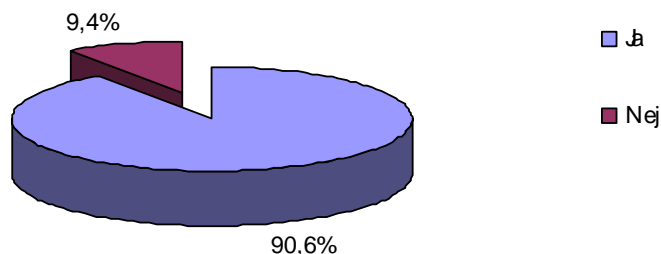

Diagram 19. Bör fortbildning för museipedagoger vara av formell karaktär?
(Fråga 9)

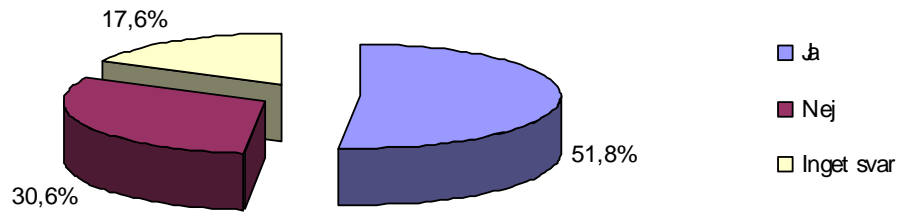

Diagram 20. Känns det angeläget med ökad kunskap kring pedagogisk teori?
(Fråga 9)

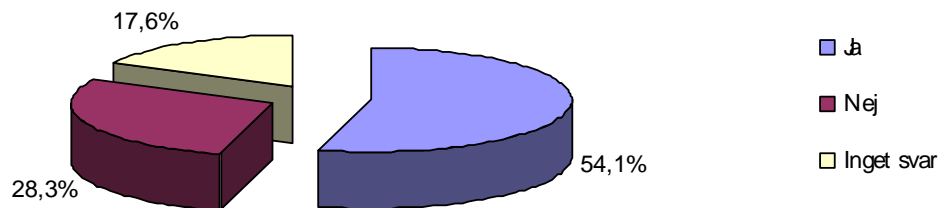
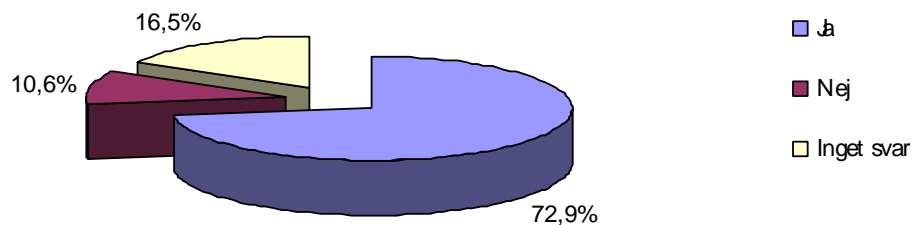
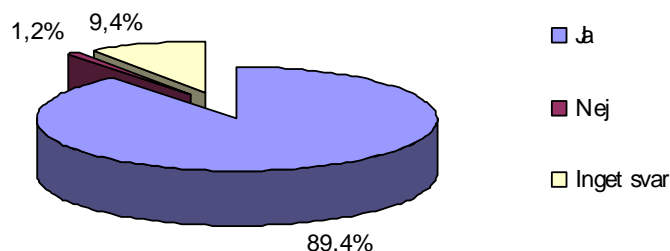

Diagram 21. Känns det angeläget med ökad kunskap kring skolans verksamhet?
(Fråga 9)

Till sist ställdes även frågan hur museerna ställer sig till att Finlands Museiförbund, i samarbete med andra aktörer, skulle etablera utbildningsmöjligheter.

Diagram 22. Tycker du att Finlands Museiförbund ska etablera fortbildningsmöjligheter för museipedagoger?(Fråga 9)

Svaren lämnar ingen tvekan om att Finlands Museiförbund kan ha ett uppdrag här. En del kommentarer pekar på att Finlands Museiförbund bör samverka med olika organisationer och poängterar att det särskilt utanför storstäderna är svårt att få tillgång till kvalitetsfortbildning. Ska fortbildningen ha formell karaktär ska naturligtvis samarbete med universiteten etableras.

8. Hur kan Finlands Museiförbund gå vidare?

Förändringar tar tid. Men utifrån svaren på enkäten kan man sluta sig till att det finns såväl vilja till förändring som ett uttalat behov för kompetensutveckling när det gäller pedagogik och lärande på finska museer. Här märks också tydliga förväntningar på Finlands Museiförbund att agera i denna fråga. Svaren som redovisats i denna rapport visar på behov för såväl attitydutveckling, kunskap kring intressanta förebilder och metoder samt baskunskap om pedagogisk teori och terminologi.

Finlands Museiförbund uppmanas att ha en dubbel strategi på detta område. För det första bör Finlands Museiförbund undersöka möjligheten att bygga upp ett kurspaket med moduler för konkret fortbildning av personalen. Detta ska naturligtvis göras tillsammans med de kompetenscentra som redan finns i branschen. Om man bedömer att fortbildningen ska ge formell kompetens ska den ges i samarbete med högskola och universitet, men det är inte säkert det är relevant i alla sammanhang. Det bör också undersökas om det finns fördelar att samarbeta med nordiska eller europeiska kolleger. För det andra bör Finlands Museiförbund arbeta för att påverka och hjälpa medlemsmuseerna så att rekryteringen av framtida medarbetare, som ska arbeta med pedagogik och lärande, har en kompetensbakgrund med sig till yrket som bättre motsvarar utmaningarna.

Finlands Museiförbund kan till exempel genom NCK och andra samarbetspartners, så snart som möjligt, arrangera och genomföra en kortare kurs som kan fungera som testmodul.

SUOMEN MUSEOLIITTO
FINLANDS MUSEIFÖRBUND
FINNISH MUSEUMS ASSOCIATION

Arvoisat museonjohtajat,

Nordiskt centrum för Kulturarvspedagogik (NCK) haluaa laajentaa Ruotsissa jo toteutetun museopedagogisen tutkimuksen kattamaan myös Suomen ja muut Pohjoismaat. Suomen museoliitto on lupautunut auttamaan tutkimuksen tekemisessä. Tehtävänämmä on välittää teille kyselylomakkeet ja tiedottaa muutenkin NCK:n toiminnasta.

Kyselylomakkeet ovat liitteenä. Jos haluatte vastata sähköisesti, lomakkeet löytyvät kotisivuiltamme osoitteesta www.museoliitto.fi/nck-kysely. Täytetyt lomakkeet voitte lähettää liitteenä olevalla kirjekuorella tai sähköisesti NCK:lle osoitteeseen malin.wolczynska@nckultur.org.

Kysymykset on laadittu NCK:n toimesta suosituksemme mukaisesti englannin kielellä. Kyselyyn voitte vastata halutessanne myös ruotsiksi. Vastaamiseen tarvittava aika on noin 10 minuuttia.

NCK odottaa vastauksia 1.10.2012 mennessä.

Lisätietoja tutkimuksesta antaa **Malin Wolczynska** puh: +46 (0)72-202 47 64, email: malin.wolczynska@nckultur.org.

Ystävällisesti

Kimmo Levä
Pääsihteeri
Suomen museoliitto ry

Henrik Zipsane
Johtaja
Nordiskt centrum för
Kulturarvspedagogik

SUOMEN MUSEOLIITTO
FINLANDS MUSEIFÖRBUND
FINNISH MUSEUMS ASSOCIATION

Lärande och pedagogik på museer i Finland 2012

Enkät till **museichefer**

1. Vilken definition av lärande uppfattar du som mest korrekt? Välj *ett* svarsalternativ.
- All interaktion mellan människa och omgivning är ett lärande
  - Lärande sker i alla miljöer (även digitala) där kunskap förmedlas
  - Lärande sker när en person går in i en situation med intentionen att lära sig
  - Lärande sker inom ramen för speciellt utvecklade pedagogiska program
  - Egen definition av

lärande: _____

Kommentarer: _____

---

2. Hur viktigt är lärandet i följande museisammanhang för museets brukare? Sätt en siffra från 1-5 där siffrorna betyder att lärandet är: 1 (helt oviktigt), 2 (inte särskilt viktigt), 3 (ganska viktigt), 4 (viktigt), 5 (mycket viktigt).

- ___ Arbete med samlingar
- ___ Utställningar
- ___ Konservering
- ___ Forskning
- ___ Dokumentation
- ___ Kulturmiljöarbete

___ Digitalisering

Kommentarer: _____

---

3. Vilken av följande meningar känns mest korrekt för dig? Välj *ett* svarsalternativ.

- Lärandet är själva målet med museets verksamhet
- Lärandet/pedagogiken är viktig på museet för att utställningars budskap ska nå fram
- Lärandet/pedagogiken är museets redskap för att nå skolan

Kommentarer: _____

---

4. Hur ser prioriteringen av följande målgrupper för lärandet/pedagogiken ut på ditt museum? *Rangordna* från 1-6 (1 är det högst prioriterade)

- ___ Förskolan
- ___ Grundskolan
- ___ Gymnasiet
- ___ Universitetet och yrkesutbildning
- ___ Vuxna
- ___ Seniorer

Kommentarer: _____

---

5. Finns lärandet eller pedagogiken med explicit i ditt museums viktigaste styrdokument?

- Ja Nej

6. Finns andra målgrupper än barn och unga utpekade för ditt museums lärande och/eller pedagogiska verksamhet? Ja Nej

Om ja, vilken/vilka

målgrupp/er? _____

Vem/vilka har utpekat

den/dem? _____

7. Vilken utbildning har den personal på ditt museum som genomför pedagogisk verksamhet för skolan/gymnasiet? Kryssa för de alternativ som är relevanta.

- förskollärare
- grundskole- eller gymnasielärare
- antikvariska universitetsämnen (arkeologi, etnologi etc.)
- antikvariska universitetsämnen plus universitetskurs i pedagogik
- annat: _____

Kommentarer: _____

---

8. Vilken utbildning har den personal på ditt museum som genomför pedagogisk verksamhet för vuxna/seniorer? Kryssa för de alternativ som är relevanta.

- förskollärare
- grundskole- eller gymnasielärare
- antikvariska universitetsämnen (arkeologi, etnologi etc.)
- antikvariska universitetsämnen plus universitetskurs i pedagogik
- annat: _____

Kommentarer: _____

---

9. Anser du att det finns behov för särskild fortutbildning för museipedagoger?

- Ja Nej

Om ja:

bör fortutbildning vara av formell karaktär med möjlighet att ta universitetspoäng osv.? Ja Nej

känns det angeläget med ökad kunskap kring pedagogisk teori? Ja Nej

känns det angeläget med ökad kunskap kring skolans verksamhet? Ja Nej

tycker du att den finska museiorganisationen (eventuellt i samarbete med andra aktörer) ska etablera fortutbildningsmöjligheter för museipedagoger? Ja Nej

Kommentarer: _____

_____

_____

_____

_____

10. Kort karaktäristik av ditt museum:

Museet är *huvudsakligen* ett:

- Kulturhistoriskt museum
- Konstmuseum
- Naturvetenskapligt museum
- Specialmuseum
- Kombinerat museum

Museet drivs av:

- Staten
- Kommunen
- Förening, stiftelse
- Annat

Museet har:

- 1-25 årsverk
- 26-50 årsverk
- 51-75 årsverk
- 76-100 årsverk
- Fler än 101 årsverk

Hur många årsverken på museet jobbar med lärande/pedagogisk verksamhet (och träffar besökare ansikte mot ansikte)?

_____

Hur många årsverken på museet jobbar heltid med lärande/pedagogisk verksamhet i övrigt (till exempel med rådgivning, webbpedagogik etc. **men inte** "förutsättningsarbete" så som digitalisering)?

_____

11. Dina kommentarer i övrigt kring lärande/pedagogisk verksamhet på museerna:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Learning and pedagogy in Finnish museums 2012

Questionnaire for **museum directors**

12. Which definition of learning do you see as the most accurate? Choose *one* alternative.

- All interaction between humans and environment area is learning
- Learning occurs in all environments (including digital) where knowledge is transmitted
- Learning occurs when a person enters a situation with an intention to learn
- Learning occurs within a framework of specially developed pedagogical programmes
- Your own definition of

learning: _____

Comments: _____

---

13. How important is learning for museum users in the following museum contexts?
Select a number from 1-5 where the number means that learning is: 1 (completely unimportant), 2 (not particularly important), 3 (quite important), 4 (important), 5 (very important).

- ___ Work with collections
- ___ Exhibitions
- ___ Preservation
- ___ Digitalization
- ___ Research

- ___ Documentation
- ___ Work with cultural environments

Comments: _____
_____
_____
_____
_____

14. Which of the following sentences is the most appropriate for you? Choose *one* alternative.

- Learning is the purpose of the museum activity
- Learning/pedagogy is important as it communicates the message of the museum exhibitions
- Learning/pedagogy is a tool for museums to reach schools

Comments: _____
_____
_____
_____
_____

15. How do you prioritize the following target groups in regard to learning/pedagogical activities at your museum? *Rank* from 1-6 (1 is highest priority)

- ___ Preschool
- ___ Elementary school
- ___ High school
- ___ University and vocational training
- ___ Adults
- ___ Seniors

Comments: _____
_____
_____
_____

16. Is learning or pedagogy explicitly included in the most important policy documents of your museum?

- Yes No

17. Are there other target groups than children and youths addressed with the learning and/or pedagogical activities at your museum?

- Yes No

If yes, which one is/are the target group/groups? _____

Who has selected

it/them? _____

18. What kind of education has the staff at your museum that is working with the pedagogical activities for school/high school? Mark the topics that are relevant.

- Preschool teacher (lastentarhanopettaja, sosionomi tai vastaava)
- Primary- or secondary school teacher (luokanopettaja tai aineenopettaja)
- University education (arkeologia, etnologia, taidehistoria jne.)
- University education plus university course in pedagogy (yliopistotutkinto ja opettajan pedagogiset opinnot)
- Other: _____

Comments: _____

---

19. What kind of education has the personnel working with the pedagogical programmes for adults/seniors at your museum? Mark the topics that are relevant.

- Preschool teacher
- Primary- or secondary school teacher
- University education (archaeology, ethnology etc.)
- University education plus university course in pedagogy
- Other: _____

Comments: _____

---

20. Do you think there is a need for further special education for museum educators?

- Yes No

If yes:

Should further education be of formal character with a possibility to achieve University credits etc.?

- Yes No

Do you find it necessary to increase the knowledge about pedagogical theory?

- Yes No

Do you find it necessary to increase the knowledge about activities taking place at schools

- Yes No

Do you think that the Finnish Museums Association should (perhaps in collaboration with other stakeholders) develop possibilities for continuing education for museum educators?

- Yes No

Comments: _____
_____
_____
_____

21. Brief characteristics of your museum:

The museum is *mainly* a:

- Museum of Cultural history
- Art museum
- Museum of Natural History
- Specialised museum
- Combination museum

The museum is owned by:

- State
- Municipality
- Association, foundation
- Other

The museum has:

- 1-25 Full Time employees
- 26-50 Full Time employees
- 51-75 Full Time employees
- 76-100 Full Time employees
- More than 101 Full Time employees

How many Full Time employees at the museum work with learning/pedagogical activities and meet visitors face to face? _____

How many Full Time employees at the museum work with learning/pedagogical activities in general (for example counselling, web pedagogy etc. **but not** such work that is a precondition for learning/pedagogical activities for example digitalizing)? _____
_____

22. Your comments in general concerning learning/pedagogical activities in museums _____
_____
_____
_____
_____

The Nordic Centre of Heritage Learning and Creativity (NCK)

www.nckultur.org

Box 709

SE- 831 28 Östersund

info@nckultur.org